

Vastenactie 2019

Schoon water verandert alles!

Even je handen wassen, een glas water pakken, de wc doortrekken of thee zetten: we staan er in Nederland nauwelijks bij stil wat een luxe het is dat we kranen in huis hebben waar altijd schoon, veilig water uit komt. In grote delen van de wereld is water ver weg en vaak ook onveilig. Dat veroorzaakt talloze problemen: op het gebied van gezondheid, opleiding en scholing, economische ontwikkeling en de verhouding tussen mannen en vrouwen. Vooral vrouwen en kinderen ondervinden namelijk de gevolgen van de watercrisis. Vastenactie steunt diverse projecten die schoon water dichtbij mensen brengen. En daarmee worden levens blijvend veranderd!

Over de hele wereld lopen dagelijks miljoenen vrouwen en kinderen urenlang naar het dichtstbijzijnde moeras, naar de rivier of het meer om water te halen. Dat heeft grote gevolgen voor het dagelijks leven. Zo wordt in ontwikkelingslanden naar schatting 80% van de ziektes veroorzaakt door verontreinigd water. Er gaan daardoor jaarlijks 443 miljoen schooldagen verloren, omdat kinderen ziek thuis blijven. En wereldwijd wordt de helft van alle ziekenhuisbedden ingenomen door mensen die door vies water ziek zijn geworden. Iedere 90 seconden sterft er een kind door vervuild water...

De watercrisis veroorzaakt ook andere problemen. De tijd die vrouwen en kinderen besteden aan het halen van water, kunnen ze niet besteden aan andere dingen, zoals naar school gaan, leren lezen en schrijven, geld verdienen of zorgen voor hun gezin. De cijfers zijn nauwelijks te bevatten. Zo besteden vrouwen en kinderen in sub-Sahara Afrika naar schatting 40 miljard dagen aan water halen. Dat is net zoveel als het totaal aantal werkdagen van de beroepsbevolking van een land als Frankrijk. Bovendien is de dagelijkse tocht om water te halen voor vrouwen en kinderen onveilig: ze lopen vaak alleen en zijn dan kwetsbaar, zeker als ze de zware jerrycans meezeulen.

Vastenactie werkt mee aan het oplossen van de watercrisis. We steunen onder andere waterprojecten in Congo, Sierra Leone, Nicaragua en Indonesië die zorgen voor infiltratiesystemen, putten, pompen of opslagtanks. Oplossingen die schoon water brengen bij de mensen die het nodig hebben. Als een waterpunt vlakbij een school wordt gebouwd, zorgt het bijvoorbeeld voor grotere presentie, met name van jonge meisjes. Onze bijdrage betekent dan ook veel meer dan alleen schoon water, want water verandert alles!

Volgens de Wereld Gezondheidsorganisatie levert iedere dollar die in water en sanitatie wordt geïnvesteerd, een economisch rendement tussen de drie en 34 dollar op.

De watercrisis in cijfers

- 89% van de mensen (6.5 miljard) heeft toegang tot water op minder dan 15 minuten lopen;
- 844 miljoen mensen hebben géén schoon drinkwater ter beschikking;
- 263 miljoen mensen moeten langer dan een uur lopen voor water;
- 159 miljoen mensen gebruiken water dat direct uit de rivier of meer komt; van hen woont 58% in sub-Sahara Afrika;
- 2,3 miljard mensen beschikken niet over sanitaire basisvoorzieningen;
- 892 miljoen mensen beschikken niet over een latrine en doen hun behoefte buiten in het veld;
- er gaan jaarlijks 443 miljoen schooldagen verloren omdat kinderen ziek thuis blijven door het drinken van verontreinigd water;
- de helft van alle ziekenhuisbedden op de wereld wordt ingenomen door mensen die door vies water ziek zijn geworden;
- in ontwikkelingslanden wordt ongeveer 80% van de ziektes veroorzaakt door verontreinigd water;
- iedere 90 seconden sterft er een kind door vervuild water;
- het zijn meestal de vrouwen en meisjes die verantwoordelijk zijn voor het water van het gezin;
- een volle jerrycan water weegt meer dan 18 kilo;
- wereldwijd is ongeveer 70% van ons watergebruik bestemd voor landbouw en irrigatie; 10% van het gebruik is voor huishoudelijke doeleinden;
- volgens de Wereld Gezondheidsorganisatie levert iedere dollar die in water en sanitatie wordt geïnvesteerd, een economisch rendement tussen de drie en 34 dollar op;
- de Verenigde Naties schatten dat alleen al in sub Sahara Afrika 40 miljard dagen worden besteed aan het halen van water voor het gezin. Dat is net zoveel als alle werkdagen van alle werkende mensen in een groot land als Frankrijk;
- de VN hebben vastgesteld dat de minimale waterbehoefte per dag per persoon 20 liter is. In Nederland gebruiken we gemiddeld 119 liter water per persoon per dag! Dat was in 1969 overigens 190 liter dus we zijn al flink gaan bezuinigen.

Interview met Zalia

**“Water dichtbij zou ons leven veranderen”
Zalia besteedt dagelijks zo’n zes uur aan water halen**

Zalia (40) is sinds een paar jaar weduwe. Ze trouwde op haar veertiende en woont met haar kinderen in een piepklein dorp in Dogondoutchi, Niger. Het is hier kurkdroog, brandend heet en de bodem bestaat voornamelijk uit zand. Er groeien slechts een paar oneetbare, harde planten. We zijn in de Sahel, de rand van de Sahara.

In en om het dorp Dogondoutchi is het leven zwaar en de mensen hier moeten hard werken om te kunnen overleven. Zalia heeft geen keuze zegt ze: “Mijn man is overleden en veel mensen uit het dorp zijn weggetrokken. Er is niemand die me helpt. Ik moet zorgen dat mijn kinderen eten en water krijgen, dat ze naar school gaan en kleding hebben.” Toch doet ze het met liefde: “Ik wil dit voor mijn kinderen doen, want ik wil dat ze een beter leven krijgen.”

Zalia staat voor zonsopgang op: “Ik maak het vuur aan en als ik water heb, zet ik dat op het vuur. Dan wek ik mijn kinderen en help ze met wassen en aankleden. Ik geef ze thee of gierstpap als dat er is. Als ze naar school zijn, ga ik water halen. Als ik dat heb gedaan, ga ik schoonmaken en daarna ga ik opnieuw water halen. En daarna ga ik nog een keer water halen. Als mijn kinderen thuis komen, dan eten we gierstpap of bonen als dat er is.”

Pijnstillers

Er is geen put of bron in Dogondoutchi. De mensen moeten naar een ander dorp lopen voor water, zo’n anderhalve kilometer verderop. Dit waterpunt wordt door drie dorpen gedeeld. Net als haar burens, loopt Zalia dagelijks drie keer naar het buurdorp om water te halen. De wachttijd kan oplopen tot drie kwartier. Zalia is soms anderhalf tot twee uur per keer kwijt met water halen. In het droge seizoen, als dit waterpunt onvoldoende water heeft, moet ze verder lopen en kost het waterhalen nog meer tijd. Ze doet dit sinds ze trouwde op haar 14^e. De dagelijkse tochten zijn een zware inspanning: Zalia moet de loodzware jerrycans regelmatig neerzetten om op adem te komen. Zweet loopt van haar gezicht. Als ze thuis komt, kan ze niet praten: ze moet dan eerst uithijgen. Een keer overslaan is er niet bij: Zalia gaat ook als ze ziek is vanwege malaria of besmet water. Of als ze pijn heeft van de eerdere tochten. Als ze geen zin heeft. Als er iets in haar gezin aan de hand is. Er zijn geen vakantiedagen en er is geen ziekteverlof: “De jerrycans zijn zwaar en dat maakt de tocht moeilijk,” legt ze uit. “Soms slik ik pijnstillers om het vol te houden.”

Zalia wordt niet alleen ziek van de fysieke inspanning die het water halen vergt: “Ik word ook ziek van het vieze water, ik moet er heel voorzichtig mee zijn. In mijn gezin is nog niemand overleden, maar vooral voor de kinderen is het gevaarlijk. Soms moeten we medicijnen slikken om beter te worden, zo ziek zijn we dan geworden door het water.”

Een waterpunt in het dorp zou voor Zalia en de andere families in Dogondoutchi een enorme verbetering betekenen: "Het zou alles veranderen," aldus Zalia. "Het zou ons zo enorm helpen en het zou het leven van mijn kinderen enorm verbeteren. We zouden gezonder zijn en ik zou meer tijd hebben om voor mijn gezin te zorgen."

Wat kunnen we doen?

Vastenactie steunt diverse projecten die in gemeenschappen zoals die van Zalia zorgen voor veilig, bereikbaar water. Zo willen we in het dorp van Zalia in Niger een waterput slaan en speciale watercomités oprichten die de waterbron gaan beheren. Een van de taken van dit comité is het handhaven van de hygiëne rondom de put.

Hoe werken we aan oplossingen?

De beschikbaarheid van schoon water heeft grote invloed op het leven van mensen en dan vooral op dat van vrouwen en kinderen. Zij zijn immers meestal degenen die verantwoordelijk zijn voor het water en zij zijn dan ook degenen die veel tijd besteden aan water halen. Omdat water ook grote invloed heeft op de sociale structuren in een gemeenschap, investeren we niet alleen in voorzieningen en materialen, maar ook in de oprichting en begeleiding van zogenoemde 'watercomités'. Die moeten toezien op eerlijke verdeling en toegankelijkheid van de watervoorziening. Hoe die concreet wordt gebouwd, is afhankelijk van de lokale situatie. Soms is een grote opslagtank voor regenwater een goede oplossing, ergens anders kan een waterput worden geslagen. Wilt u meer weten over de verschillende oplossingen of het belang van watercomités? Kijk dan op onze website.

Watervoorziening per persoon	5 euro
Waterfiltersysteem per persoon	15 euro
Waterpomp op zonne-energie per persoon	15 euro
Waterput per persoon	25 euro
250 liter watertank	30 euro
Watervoorziening per gezin	35 euro
Training onderhoud watervoorziening voor gemeenschap	90 euro
Training water, sanitatie en hygiëne voor gemeenschap	100 euro
1000 liter watertank	100 euro
Duurzame landbouwtrainingen per persoon	120 euro
Urinoir	150 euro
1 zonnepaneel bij een waterput	350 euro
Opleiden watercomité	400 euro
Toilet	750 euro
Sanitaire voorzieningen voor een school met 100 leerlingen	2.250 euro
Handpomp	9.000 euro
Waterfiltersysteem voor gehele gemeenschap	10.000 euro
Waterpompsysteem op zonne-energie	10.000 euro

Wat heeft Vastenactie al bereikt?

Jaarlijks steunt Vastenactie over de hele wereld projecten die zorgen voor schoon water in gemeenschappen, voor sanitaire voorzieningen en voor begeleiding bij het gebruik en onderhoud van de nieuwe voorzieningen. Zo konden de afgelopen drie jaar ruim 4.000 mensen een training volgen op het gebied van hygiëne en voorzagen we ruim 17.000 mensen van een waterpunt, waaronder directe aansluitingen per huishouden, maar ook gemeenschappelijke waterpunten in dorpen en bij scholen.

Een droom werd werkelijkheid in Sierra Leone

De impact van deze projecten op het dagelijks leven is groot. Zo vertelt Kadiatu Turay uit Rogbanti, Sierra Leone, dat ze water een groot probleem was in haar gemeenschap voordat de waterput werd geslagen: "Ik moest voor een emmer water uit het moeras heel ver lopen. Dat gaf veel problemen en ook spanningen met mijn man, omdat ik dan niet altijd meer tijd had om andere huishoudelijke taken te doen, zoals eten koken. De kinderen kwamen vaak te laat op school omdat ik eerst water moest halen. Bovendien was het water meestal verontreinigd en werden we er ziek van. Ik moest toen regelmatig met mijn kinderen naar het ziekenhuis." Dankzij de nieuwe waterput is het leven van Kadiatu en haar gezin drastisch veranderd. Ten goede lacht ze: "Een droom is werkelijkheid geworden met deze put. De kinderen komen niet meer te laat op school, hun gezondheid is verbeterd en we hoeven niet meer zoveel geld uit te geven aan medische behandelingen en medicijnen." Ook voor haarzelf is de put een grote verandering: "Ik hoef niet meer in alle vroegte op te staan om water te halen en kan mijn tijd aan andere dingen besteden."

Waarom watercomités zo belangrijk zijn.

Het aanleggen van watervoorzieningen kost natuurlijk geld, maar ook daarna zullen er kosten zijn: voor het onderhoud en voor reparaties. Omdat Vastenactie niet iedere watervoorziening jarenlang financieel kan steunen, is het voor ons een voorwaarde dat de lokale gemeenschap deze kosten in de toekomst zelf kan opbrengen.

Om te waarborgen dat het waterproject dat we steunen, zo lang mogelijk goed functioneert, kan een watercomité opgezet worden. Een watercomité kan bijvoorbeeld regelen dat iedereen die gebruik maakt van de watervoorzieningen een kleine maandelijkse bijdrage levert voor onderhoudskosten en kan ook actie ondernemen als er reparaties of onderhoud nodig is. Ook bij meningsverschillen over het gebruik van de voorziening kan het watercomité een rol spelen.

Watercomités krijgen een basistraining in water, sanitatie en hygiëne en worden getraind in het onderhoud en eventuele reparatie van de watervoorzieningen. Daarnaast leren ze de basisbeginselen van boekhouden, zodat de gemeenschap zelf de toekomstige kosten kan dragen. Watercomités leren ook over de oorzaken van het dalen en stijgen van het grondwaterpeil en zijn verantwoordelijk

voor maatregelen om het grondwaterpeil in stand te houden. Dit houdt bijvoorbeeld in dat ze het gebied moeten beschermen tegen ontbossing.

Watercomités worden al gevormd voordat de watervoorziening is aangelegd, zodat de lokale bevolking een stem heeft in het bepalen van de locatie van de watervoorziening.

Waarom is het zo belangrijk dat mannen én vrouwen in een watercomité zitten? Mannen en vrouwen kunnen verschillende behoeftes hebben als het gaat om het gebruik van water. Het kan bijvoorbeeld de verantwoordelijkheid zijn van mannen om het vee te voorzien van water, terwijl het water voor huishoudelijk gebruik de verantwoordelijkheid is van vrouwen. Daarom is het belangrijk dat beide groepen geraadpleegd worden voordat een nieuwe waterput wordt geslagen en dat beide groepen betrokken zijn bij het onderhoud.